

РЕШЕНИЕ

№ 9025

гр. София, 15.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 18.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **251** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Подадена е жалба от Й. Р. И. срещу Заповед № РСЛ23-РД09-554 от 06.12.2023 г. на кмета на район „С.“ към Столична община.

В жалбата се поддържа, че детето записано да посещава през учебната 2023/2024 г. частната „Детска къща“ към „Кидс хаус“ ООД, за което е сключен договор за обучение и възпитание. Допълнително посочва, че детето не е приети в общинска детска градина. Поддържа, че мотивите на органа не са относими за отказване компенсирането на разходи. Поддържат се възражения, че е формиран мълчалив отказ и недопустимо след това да се постанови изричен отказ.

Ответната страна – кметът на район „С.“ - Столична община, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

С решение № 14007 от 27.12.2024 г. по адм. д. № 5845/2024 г. по описа на Върховен административен съд, е отменено решение на АССГ и делото е върнато на друг състав на съда за разглеждане на подадената жалба, за което са дадени указания за излагане на мотиви по всички отменителни основания по чл. 146 АПК.

Не се спори, че Й. Р. И. е родител на детето И. С. И., [дата на раждане]

Административното производство е започнало с подаване на заявление рег. №

РСЛ23-ГР94-4103-(2)/03.11.2023 г. на Й. Р. И. до кмета на район „С.“ – Столична община, с което поискано изплащане на компенсация за извършените разходи за отглеждане, възпитание и обучение за месец октомври 2023 г. за детето Й. И. И..

В заявлението е декларирано, че за периода от 01.10.2023 г. до 31.10.2023 г. родителите не получават на друго основание от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на обучението и отглеждане на детето. Също така декларирано, че за същия период не се ползва отпуск по чл. 164, ал. 1 КТ.

Към заявлението е приложен договор за обучение и възпитание на дете в родителски кооператив „Детска къща“, сключен на 31.08.2023 г. между „Кидс хаус“ ООД и Й. Р. И.. По силата на този договор „Кидс хаус“ ООД следвало да проведе на детето И. С. И. обучение за постигане на очакваните резултати в поне четири образователни направления, определени в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, както и да се осигурят всички необходими условия за отглеждане и възпитание на детето в родителския кооператив „Детска къща“.

В чл. 2, ал. 2 от договора е уговорено, че мястото на обучение и отглеждане ще се осъществява на следните места „Детска къща“ в учебна база № 2, находяща се в [населено място],[жк], [улица] учебна база № 2, намираща се в [населено място],[жк], [улица].

В чл. 2, ал. 2 от договор е уговорена месечна такса в размер на 840 лева.

Представени са преводно нареждане от 31.10.2023 г. и фактура № [ЕГН]/31.10.2023 г., от които се установява, че жалбоподателката е заплатила дължимата такса за месец октомври 2023 г. във връзка сключения договор за обучение и възпитание на детето И. И. в родителския кооператив.

По делото е приложена справка от системата на ИСОДЗ (Информационна система за обслужване на детските заведения) към Столична община, отнасящ се за детето И. И., което е с настоящ адрес, намиращ се в район „С.“ – Столична община.

От справката се установява, че детето е кандидатствало в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини, но поради липсата на места не е било прието на съответните класирания през 2023 г.

Последвало е издаване на оспорената Заповед № РСЛ23-РД09-554 от 06.12.2023 г. на кмета на район „С.“ към Столична община, с която на Й. Р. И. е отказано изплащане на компенсация за извършените разходи за отглеждане, възпитание и обучение за месец октомври 2023 г. за детето Й. И. И..

Отказът е мотивиран с това, че посещеният от детето център не е ясла или детска градина с яслени групи, поради което заявлението не отговаря на изискванията на чл. 4, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места (Наредбата), приета с ПМС № 206/23.10.2023 г.

Издадена е Заповед № СОА 24-РД 09-455/05.01.2023 г. от кмета на Столична община, с която основание чл. 44, ал. 1, т. 1, т. 8 и т. 9 и ал. 2 ЗМСМА е възложено на кметовете на райони в Столична община да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи или за прекратяване на компенсацията при наличие на съответните предпоставки, респ. да издават отказ за отпускане на такива компенсация.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата срещу процесната заповед е подадена срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта и в предвидения от закона срока, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

По делото е представена заповед № СОА 24-РД 09-455/05.01.2023 г. на кмета на Столична община, с която изрично се възлагат на кметовете на райони в Столична община правомощия да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи, или за прекратяване изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата. Заповедта за делегиране на правомощия е издадена от кмета на Столична община на основание чл. 44, ал. 1, т. 1, 8, 9 и ал. 2 ЗМСМА, като в чл. 44, ал. 1, т. 9 ЗМСМА е предвидена законова възможност за кмета на общината да възлага свои функции на кметовете на райони. Д. на правомощията на кмета на общината е извършено на основание законовата разпоредба, с която е дадена възможност за възлагане на широк кръг от правомощия, без посочване на ограничения. Това налага извод, че атакуваната заповед е издадена от компетентен орган – кметът на район „С.“ – СО, тъй като са му делегирани тези правомощия.

Актът е надлежно мотивиран от фактическа и правна страна, като отговаря по форма на общите правила по чл. 59, ал. 2 АПК. Налице са ясни и конкретни мотиви и разпоредителна част, от които може да се изведе волята на органа при постановяване на отказа.

Не са допуснати съществени процесуални нарушения, тъй като са преценени и обсъдени всички доказателства (извършена справка в ИСОДЗ и представените със заявлението договор и платежно нареждане), необходими за правилното установяване на релевантните факти по случая.

В случая органът не се произнесъл своевременно, но мълчаливият отказ е бил последван от изричен такъв, което е допустимо, тъй като не се преклудира възможността органът да се произнесе по искането, с което е сезиран. Издаденият със закъснение акт е действителен и подлежи на обжалване на общо основание, а ако е била подадена жалба срещу мълчаливия отказ, тя трябва да се приеме като жалба срещу изричния отказ. В този смисъл т. 8 от от Постановление № 4/22.09.1976 г. по гр.д. № 3/1976 г., Пленум на Върховния съд.

Не са допуснати нарушения на материалния закон.

Съгласно чл. 119, ал. 5 ЗЗ държавата предоставя средства на родителите за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна възраст до 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст, които: 1. не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини, за които детето е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживеене на детето друго равностойно място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина.

В чл. 119, ал. 8 от Закона за здравето (ЗЗ) е регламентирано, че условията и редът за

предоставяне и изплащане на средствата по ал. 5 се определят с наредба на Министерския съвет. В тази връзка с ПМС № 206/23.10.2023 г. е приета Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсирани разходи, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места (Наредбата).

Според § 4 от ПРЗ на Наредбата същата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“ (ДВ, бр. 90/27.10.2023 г.), а заявлението на жалбоподателката е подадено на 03.11.2023 г., поради което същото следва да се разгледа по посочената Наредба, приета с ПМС № 206/23.10.2023 г.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата, родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени условията, изброени в т. 1 – 6. В случая не е спорно, че са налице тези предпоставки, тъй като детето е кандидатствало в общинска детска ясла и в яслена група в общинска детска градина, но не е прието през 2023 г.

Според чл. 4, ал. 1 от Наредбата на компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл. 3 разходи, пряко свързани с отглеждане и обучение на децата им, ако са допустими.

Според чл. 4, ал. 2 от Наредбата допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са: 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.

Според чл. 5 от Наредбата разходите за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение по чл. 4, ал. 2, т. 1, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група, се удостоверяват със следните документи: 1. договор за отглеждане, възпитание и обучение между родителя и частната детска ясла или частната детска градина с яслена група; 2. платежен документ за извършено плащане на таксата за отглеждане, възпитание и обучение за съответния месец – фактура и платежно нареждане или фактура и фискален бон.

В случая органът се е позовал, че заявлението не отговоря на изискванията на чл. 4, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредбата, тъй като договорът за отглеждане, възпитание и обучение не е сключен с частна детска ясла, с частна детска градина с яслена група или с физическо лице, отговорящо на изискванията на чл. 10, ал. 1 или чл. 11, ал. 1 от Наредба № 26 от 2008 г., а не заради липсата на представени документи по чл. 5 от Наредбата.

Със заявлението се представя договор за обучение и възпитание на дете в родителски кооператив „Детска къща“, сключен с „Кидс хаус“ ООД, което се провежда на две места: учебна база № 2, находяща се в [населено място],[жк], [улица] учебна база № 2, намираща се в [населено място],[жк], [улица].

Очевидно не е приложим чл. 4, ал. 2, т. 2 от Наредбата, тъй като разпоредбата се отнася за договори, сключени с физически лица, а в случая е сключен договор с юридическо лице. В тази връзка следва да се провери дали сключеният договор „Кидс хаус“ ООД се отнася за детска ясла или градина.

Според чл. 118, ал. 4 ЗЗ изискванията към устройството и дейността на детските ясли и детските кухни, както и нормите за здравословно хранене на децата до тригодишна

възраст се определят с наредба на министъра на здравеопазването. В тази връзка е приета Наредба № 26 от 18.11.2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях.

Детските ясли и градини, включително и центровете за работа с деца представляват обекти с обществено предназначение по смисъла на § 1, т. 9, б. „о“ от ДР на ЗЗ. Според чл. 36, ал. 1 ЗЗ всеки, който открие обект с обществено предназначение, е длъжен да уведоми за това съответната регионална здравна инспекция по местонахождението на обекта, а според ал. 2 се извършва проверка за спазване на здравните изисквания в обекта, т. е. в случая на изискванията по Наредба № 26 от 18.11.2008 г.

В чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето е регламентирано, че регионалните здравни инспекции създават и поддържат публичен регистър на обектите с обществено предназначение при условия и по ред, определени с наредба на министъра на здравеопазването. Съгласно чл. 1, ал. 2, чл. 9, ал. 1 и ал. 2 и Приложение № 1 и № 6 от Наредба № 9 от 21.03.2005 г. за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от регионалните здравни инспекции, следва да се посочи вида на обекта с обществено предназначение.

Извършена е служебна справка в публичния регистър по чл. 36, ал. 3 ЗЗ, воден от СРЗИ, от която се установява, че родителският кооператив „Детска къща“ на „Кидс хаус“ ООД (учебна база № 2 с адрес: [населено място],[жк], [улица] учебна база № 2 с адрес: [населено място],[жк], [улица]) не е регистриран като детска ясла или детска градина. Налични са вписани два обекта (№ 4999 и № 9559, като адресът на единия съвпада с този от договора), които са регистрирани като центрове за работа с деца, но не и като детска ясла или градина. Разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата изрично регламентира случаите на извършени разходи за обучение и отглеждане на дете само в детска ясла или градина, като не са включени центровете за работа с деца. В този смисъл са правилни изводите, че заявлението не отговоря на изискванията на чл. 4, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредбата и като такова правилно е отказано изплащането на компенсации.

Единствено за допълнение следва да се посочи, че със съответната наредба, приета с ПМС № 76 от 05.03.2021 г., се е допускало изплащането на компенсации за разходи, направени от родители във връзка с отглеждането на деца по договори, сключени с търговци, но със следващите две наредби, сред които и настоящата, е отпаднала тази възможност.

Спазена е целта на закона, тъй като чл. 119, ал. 8 ЗЗ дава възможност на Министерски съвет да определя условията и реда за отпускане на компенсации на родителите, т. е. правилата за изразходване на обществени средства. В случая не са налице поставените условията, при което правилно не са изразходвани парични средства.

Горното налага извод за неоснователност на жалбата срещу оспорваната заповед, поради което на чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК следва да се отхвърли оспорването.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 АПК ответната страна има право на разноски, които за първата инстанция са в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер, съответстващо на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПРП.

На основание чл. 226, ал. 3 АПК следва да се присъдят и разноските, направени пред касационната инстанция, които са 70 лева за държавна такса и 100 лева за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

По изложените съображения и на основание и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Й. Р. И. срещу Заповед № РСЛ23-РД09-554 от 06.12.2023 г. на кмета на район „С.“ към Столична община.

ОСЪЖДА Й. Р. И. да заплати Столична община сумата в размер на 270 лева, представляваща направени по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: